

NGB artikel 35b

1 ontvangen

2 voorbereiden

3 vrucht dragen

Gemeente,

Vorige keer ging het over het Heilig Avondmaal. Wat is het? Teken en zegel dat God Vader is van al Zijn gelovigen. Zo goed is Hij dat Hij zondaren in Christus aanneemt tot kinderen. En dat bevestigt door een maaltijd te bedienen. Een maaltijd waar Christus, de Opgestane, de Levende, laat zien dat Hij Zichzelf schenkt: Zijn liefde, Zijn offer. Dat Hij daarmee de Zijnen voedt. Een geloofsleven lang tot in het eeuwige leven. En zo dient het Heilig Avondmaal tot versterking van het geloof en tot genieten van Zijn liefde. Versterken en doen genieten wil de Heere.

Deze keer gaat het weer over het Heilig Avondmaal. Wat het is weten we nu. Maar nu de vraag: hoe gaan we ermee om? Om te beginnen ontvangen wij het met ootmoed en eerbied staat er.

1 ontvangen

Om te beginnen ontvangen wij het. Ontvangen. Dus wij krijgen het. Dus het is een geschenk. Het wordt gegeven voor iemand anders. Door de Heere Jezus, de Koning van Zijn Kerk. Hij schenkt het keer op keer. Het fundamentele van het heilig Avondmaal is niet dat wij mensen, gelovigen wat doen, het houden, maar dat Christus het schenkt. En het is wel duidelijk: het is een groot geschenk. Bekostigd door Zijn lichaam en bloed, geschonken vanuit de hemel. Vanuit Zijn trouw en goedertierenheid. Omdat Hij het geven wil. Zijn gelovigen zegt Hij: doet dat tot Mijn gedachtenis.

Hoe wij daarmee om? Wij ontvangen het. Nemen het in ontvangst. Want wat U geeft hebben wij nodig. U geeft iets niet voor niets. Stel je voor, een gelovige die denkt: ik heb dat eigenlijk niet nodig. Ik kan ook wel zonder blijven geloven en vrucht dragen en volharden. Dus: U hebt het eigenlijk overbodig ingesteld. U dacht daar goed aan te doen voor allen die geloven, maar ik kan ook wel zonder hoor. Wat een betweterigheid, wat een overmoed. De dokter schrijft een recept voor maar ik denk och, zonder medicijn word ik ook wel beter hoor, leuk dat die dokter denkt dat ik het nodig heb, maar ik kan het echt wel laten staan. Wat een schade: een gelovige, die denkt het Heilig Avondmaal niet nodig te hebben. Het laat voor wat het is in plaats van het te

ontvangen. Te ontvangen: want mijn geloof is zo kwetsbaar, mijn kracht zo zwak, mijn geestelijk leven zo lauw, mijn hoop zo wankelmoedig, geef mij het medicijn van brood en beker, Heere. Zo ontvangen. Zijn er dan niet die boven avondmaal zullen houden maar het hier nooit gedaan hebben? Dat kan, door allerlei factoren. Maar dat wil niet zeggen dat dat onze norm moet zijn. Er zullen er boven zijn die hier een moord gedaan hebben, overspel gepleegd hebben, maar dat is niet onze norm. Niet wat de HEERE kan en hoe het kan gaan, maar wat de HEERE vraagt.

En dan staan er drie uitdrukkingen bij. Die de toon zetten. Soms zeggen jongeren of anderen: het is altijd zo somber bij het Heilig Avondmaal. Het is toch vreugde en blijdschap. Nou, zeker! Maar wel een bijzondere vreugde. Vergelijk het even met de vreugde bij een dodenherdenking. Elk jaar met dodenherdenking herdenken wij onze vrijheid. Het geschenk dat wij een vrij land zijn. Vreugde. Maar: op de begraafplaats gedenken we dat die vrijheid het leven van anderen gekost heeft. Omdat anderen hun leven opofferden zijn wij vrij. Dat stempelt de sfeer wel. Geeft een bijzondere vreugde en dankbaarheid. Heilig Avondmaal. Wij gedenken onze vrijheid. Vrij van schuld en vloek. Vrij van straf en oordeel. Vreugde dat wij houden de gedachtenis aan onze Zaligmaker en Zijn dood, met dankzegging. De gedachtenis dat hij voor mij. Dat Hij voor mij Zijn leven gaf, de dood inging. Dat Hij zichzelf gegeven heeft. In liefde, zo grote liefde. Hij voor mij daar ik anders de eeuwige dood had moeten sterven. Door Zijn liefde ben ik vrijgekocht, verlost, heb ik vrede met God en eeuwig leven. Maar: omdat Jezus Zijn leven gaf. Sterker nog: dat was door mij. Dat heb ik op mijn geweten. Hij stierf door mij. Mijn zonden zijn de oorzaak, de striemen, de slagen, de wonden. Hij door mij. Dat stempelt de blijdschap. Dat is een donkere scheut berouw in het water van vreugde. Die vreugde mag te merken zijn. Water van vreugde met een donkere stroom van schuldbesef. Heerlijk als daar iets van te merken is. Naar anderen toe. Als je thuis mag komen. En daar toch iets van mag en kunt laten merken. Wat doet het veel kwaad: iemand die afblijft en je gezin merkt niks van strijd, van pijn, je laat daar niets van merken. Wat doet het veel kwaad: iemand die aangaat, en je gezin merkt niets. Gewoon, je bent weer geweest, dat hoort zo. En meer niet. Nee, waar zou de geestelijke beleving dieper en zuiverder mogen zijn dan bij brood en beker? Zo dicht, zo tastbaar bij Jezus' offer. Zijn dood gedenken en

verkondingen. Dodenherdenking. Maar op zo'n bijzondere wijze. Dat innerlijk vraagt ook om een uiterlijk. Als ik zie hoe stijlvol mannen en vrouwen gekleed gaan bij openbare geloofsbelijdenis en doopbediening, dan denk ik dat dat bij het Heilig Avondmaal ook zo zou mogen. Temeer omdat dat ook een belijdenis is. Opnieuw belijdenis doen is.

En zo doen wij ook belijdenis van de christelijke godsdienst en ons geloof. Dan moeten we eerst even luisteren met 16^e eeuwse oren. Dat was wat: als iemand niet meer de rooms-katholieke mis bezocht, maar het protestantse Heilige Avondmaal. Dat was het bewijs van het breken met de rooms-katholieke kerk. Dat was een belijdenis. Die kon je leven kosten. Daarmee gaf je het aan. Daaruit bleek het. Daarmee verraadde je jezelf. Dat kon gevangenneming betekenen, marteling, dood op de brandstapel. En toch deden ze het. En toch ontvingen zij het sacrament. Want God had het ingezet, geschonken. Wie zou dan niet ontvangen? En zo belijden het geloof en de christelijke religie.

Zou het ons ook zoveel waard zijn? Die ontvangst van het Heilig Avondmaal? Als een belijdenis.

Als we het met onze oren horen dan denken we eerder aan onze geloofsbelijdenis. Openbare geloofsbelijdenis. Toen je openbare geloofsbelijdenis deed, beleed je zo schuldig, dwaas en verloren te zijn dat je God niet missen kunt. In leven niet, in sterven niet. Toen beleed je te verlangen heel je leven tegen de zonde te strijden in Zijn kracht. Berouw te hebben en te verlangen heiliger te leven. En je beleed in de gemeente getrouw te zijn en persoonlijk trouw te zijn. Als het Heilig Avondmaal bediend wordt gaat het om dezelfde belijdenis. Dat je het leven buiten jezelf in Jezus Christus zoekt. Dat je erkent: Jezus, Uw verzoenend sterven is het rustpunt van mijn hart.

Het Heilig Avondmaal staart allen die belijdenis deden aan: waarom toen wel en nu niet? Of heb je ten onrechte belijdenis gedaan, was dat een schijn, een leugen? Je belijdenis roept om avondmaalsgang. Dan maar geen belijdenis doen? Dan kijkt het doopvont je aan. Waar blijf je? Ik riep je en roep je, Ik ben je God? Waar blijf je, al 18 jaar, al 20 jaar, al 24 jaar, nog langer? En als je niet gedoopt bent, dan is het God Die roept. Als Schepper, vanuit Zijn Woord: bekeer je en laat je dopen. Je leeft, en dat is door Mij, waar blijf je om je leven Mij te wijden? Als ik ongedoopt ben: hoe kun je rust hebben als je je niet laat dopen? Als je

gedoopt bent: hoe kun je rust hebben als je geen belijdenis doet? Als je belijdenis doet: hoe kun je rust hebben als je niet ten avondmaal kunt gaan en gaat?

2 voorbereiden

Daarom: de zelfbeproeving. Daar is de zelfbeproeving voor. Om het Heilig Avondmaal te kunnen gebruiken, maar dan op de goede manier. De zelfbeproeving is geen hindernis om je tegen te houden, zelfbeproeving is de poort om je doorheen te laten gaan tot de tafel. Dat komt uit I Corinthe 11. En het is goed de situatie daar te kennen. Rijken en armen, heren en slaven vormden één, kleine, gemeente. Men at met elkaar, hoorde het Woord en hield het Heilig Avondmaal. Wie rijk was, heer was, eigen baas kon vroeg ter plekke zijn. Wie slaaf was kon niet weglopen wanneer hij wilde, maar moest wachten tot hij mocht. Die rijke heren begonnen alvast maar met eten en drinken. En gingen daarmee door. Totdat er zelfs dronken waren. En toen de laatste slaaf binnenkwam, was het eten op. Die was hongerig en bleef hongerig. En toen het Heilig Avondmaal. De één was dronken en dacht: ik neem nog een flinke slok, de andere was hongerig en dorstig en dacht: eindelijk toch een beetje drinken voor mij. O ja, da's waar ook: maar dit ziet op Jezus lichaam en bloed.

Dan zegt Paulus: wie zo avondmaal houdt eet en drinkt zichzelf een oordeel. Als je zelf dronken bent en anderen hebt laten honger lijden, dan ben je misschien wel een kind van God, maar dan eet en drink je jezelf in elk geval een oordeel. Velen zijn zwak, ziek en sommigen slapen. Misschien lichamelijk bedoeld, misschien geestelijk. Zo niet: daarom beproeve de mens zichzelf en een en drinke alzo.

Daaruit zien wij drie bedoelingen van zelfbeproeving. Ten eerste de vraag: heb ik waar geloof? Heb ik deel aan Christus? Stel je voor dat ik aanga zonder Hem te kennen. Als vreemde. Als vreemd kind schuif ik aan aan de tafel. Als buurvrouw doe ik of ik de bruid ben. Heb ik deel aan Christus? Als Hij zou komen op de wolken ziet Hij mij als bok of schaap? Weet u, wij schuiven die vraag zo graag voor ons uit. Later, nu geen zin om aan te denken. Wat goed en nodig dat 4 keer per jaar, het zou ook 3 of 6 keer kunnen zijn, die vraag echt naar ons toe komt. Op ons pad gelegd wordt. We geblokkeerd worden. Een groot rotsblok op de weg. Echt je helpt er jezelf niet meer door er omheen te rijden. En de verkeerde kant op verder te rijden. Daar help je jezelf niet mee! Hoe zit

het nu als ik zondag zou moeten sterven of Jezus komt terug. Als Jezus komt kan Hij toch zeggen: Ik heb je vaak genoeg gevraagd: ben je gereed?

Ten tweede zagen we uit I Corinthe 11 is zelfbeproeving nodig voor de gelovigen. Want ook Gods kind kan zich een oordeel eten en drinken. Als er onbeleden zonden liggen, zondige gewoontes zijn ingeslopen, onverzoenlijkheid met een ander is, verachting van anderen. Beproeft uzelf. Niet om elke keer weer te denken: misschien geloof ik wel niet echt, nee dat mag vastliggen. Maar: sta ik nog oprecht tegenover de HEERE? Dus als ik belijdenis heb gedaan, als ik avondmaalganger ben, dan geldt ook de 200 keer dat ik aan hoop te gaan: beproeft uzelf.

En dat geldt temeer omdat het ten derde bij de zelfbeproeving gaat om verlangen. Want verlangen is het vat waar God Zijn zegen ingiet. En in een klein vat kan weinig, in een groot vat kan veel. Zelfbeproeving wil verlangen opwekken. Dus geen gerustheid en goed gevoel. Zo van: ik heb me goed beproefd en voorbereid. Ik geloof wel dat het aardig ging deze week. Nee, zelfbeproeving wekt verlangen. Maakt het vat diep van besef van armoede, ellende, schuld, krachteloosheid, en maakt het vat hoog van verwachting van Hem in Zijn liefde, trouw, macht en goedheid. En hoe groter het vat van verlangen hoe meer zegen de Heere geven kan.

Maar de mens beproeve zichzelf en eten also. Zelfbeproeving vindt plaats aan de voet van het kruis. In het licht van het kruis overdenk ik mijn zonden en vervloeking. In het licht van het kruis zie ik vergeving en vrede in Jezus' bloed. In het licht van het kruis verlang ik heilig te leven door Zijn kracht. Zelfbeproeving vindt plaats bij het kruis. Het ongeloof vlucht daarvandaan. Het ongeloof wil daar niet komen: het ongeloof wil niet bedenken in dat licht de zonden en vervloeking. Wil dat ontlopen. Het ongeloof wil niet zien de vergeving, maar wil vergoelijking, verontschuldiging, verbetering van zichzelf, het ongeloof heeft nog wat anders achter de hand. Het ongeloof wil niet de oprechtheid om God te eren met heel mijn leven, het ongeloof wil niet heel mijn leven Hem ware dankbaarheid bewijzen. Het ongeloof vlucht van het kruis weg, neemt een omweg om het kruis heen. Kent geen zelfbeproeving. En als het aangaat eet en drinkt het zich een oordeel. En

als het afblijft blijft het zich een oordeel af. Weigert het geschenk te ontvangen. Ongeloof kan geen rust geven.

Maar het geloof zinkt bij het kruis neer. Het ongeloof loopt om het kruis heen, het geloof zinkt bij het kruis neer. Kan daar niet vandaan blijven en komen. In het licht van het kruis komen mijn zonden in het juiste licht: al maar erger en zwarter. In het licht van het kruis is vergeving de enige weg, de enige grond. Zo volkomen en zo onvoorwaardelijk. Zo vast en zo buiten mezelf. In het licht van het kruis is Hem dienen zo gepast, zo waard is Hij het. Doorgrond mij en ken mijn hart o HEERE, zie of bij mij een schadelijke weg is en leid mij op de eeuwige weg. Zelfs de zelfbeproeving mag ik aan Hem overlaten. Heere, doorschijn me met het licht van het kruis. Ik zou me kunnen vergissen en misleiden, maar doorgrond Gij mij Heere: overgave tot op de laatste vezel toe.

De mens beproeve zichzelf en ete also. De poort tot de tafel.

3 vrucht dragen

Kortom, wij zijn door het sacrament bewogen tot een vurige liefde jegens God en onze naaste. Dat staat er niet zozeer als opdracht, maar als vrucht. Als wij het Heilig Avondmaal gebruiken zoals hiervoor omschreven dan zijn we, dan worden we bewogen, gedreven, tot die vurige liefde.

Dat heeft alles te maken met de bedoeling van het Heilig Avondmaal. Het is teken en zegel van Gods trouw in Christus. Ik zal uw geloof voeden en doen blijven, dat het niet ophouden zal. Daarvoor gaf Ik Mijn lichaam en Mijn bloed tot in de dood. Daarvoor kocht Ik u met Mijn offer aan het kruis. Daarom zal Ik u spijzen en laven tot het eeuwige leven. En daarom zult u ook eens met Mij zijn in eeuwigheid. Zult u eens avondmaal houden bij de bruiloft van het Lam. Daarvan is het Heilig Avondmaal teken en zegel. Dat verzegelen brood en beker. Dan kan het niet anders, als dat tot je doordringt dan ben je bewogen aangedreven tot een vurige liefde tot God en je naasten.

Vurige wederliefde jegens God. En liefde wil graag bij iemand zijn. Liefde tot God wil graag bij de HEERE zijn. In Zijn huis en dienst, in gebed en in het Woord thuis. Vurig verlangen naar Zijn huis en tempelzangen. Een avondmaalganger is graag in de kerk of het nou door de weeks of zondags is. Hij probeert er te zijn. Uit vurige wederliefde. Liefde tot God is ook liefde tot Zijn eer, Zijn Naam, Zijn inzettingen, Zijn

geboden. Dat mag me mezelf kosten. De strijd tegen de begeerlijkheden van het vlees. Het offer van zelfverloochening. Vurige liefde om voor Hem en Zijn Naam te leven. En vurige liefde tot God heeft als keerzijde een vurige haat tegen de zonde. Een heftige afkeer van wat Hem bedroeft en tegen Hem ingaat. Ook als is het me nog zo lief en bevalt het mijn vlees al zo lang zo goed. Vurige haat ertegen.

En dat is vurige liefde. Uit pure dankbaarheid. Die schenkt het Heilig Avondmaal. Niet om zalig te worden maar omdat ik zalig ben, niet om in de hemel te komen, maar omdat ik in de hemel komen zal. Onbaatzuchtige liefde. Niet om iets te verkrijgen, maar omdat ik alles, alles verkregen heb. Puur uit dankbaarheid.

En vurige liefde tot de naaste. Laten we eerst zien op de naaste die met ons ten avondmaal ging. Dan houd ik het ervoor dat Jezus ook voor Hem gestorven is. Dat Jezus hem zo liefhad dat Hij voor hem of haar stierf. Misschien ligt hij of zij me niet zo, maar Jezus stierf voor hem of haar. Jezus had hem/haar lief? Zou ik dan niet? In het Nieuwe Testament komt heel vaak het woordje 'elkaar' voor. Elkaar vermanen, elkaar dienen, elkaar vertroosten. Enz. Elkaar liefhebben. Als ik toch niet liefheb degene voor wie Jezus stierf. Toen Paulus de christenen vervolgde zie Jezus: Wat vervolgt gij Mij? Wat je één van deze Mijn minste broeders doet heb ge Mij gedaan. Jezus voelt het alsof je het Hem doet of aandoet.

En liefde tot hen die zelf aangeven geen deel aan Christus te hebben. Daar zijn tobbers bij. Daar kunnen ook onverschilligen bij zijn. In beide gevallen geldt: als avondmaalganger ben ik niets beter. Wat ik meer heb heb ik gekregen. Als God Zich even terugtrekt ben ik ook zo'n tobber die niks weet, zo'n onverschillige die het weinig uitmaakt. Vurige liefde van bewogenheid. Leiding geven. Heerlijk als je zo met iemand omgaat die duizend vragen heeft en duizend aanvechtingen. Heerlijk als je zo iemand aanspoort die er nauwelijks mee bezig is. Vurige liefde, want ik ben niets beter, maar ik gun het anderen ook zo.

Wat ebt dat weer makkelijk weg. Wat sijpelt dat je hart weer uit. Als het weer wat langer geleden is. En het vuur dooft, slaat neer. Komt onder de as. Van drukte en aardsghezindheid. Van aanvechting en twijfel. En de vurige liefde dooft. Wat is het nodig om dagelijks terug te keren tot het Heilig Avondmaal. Weken van nabetrachting te houden. En terug

te vallen op wat de Heere heeft verzegeld. Dat Hij zal voeden en laven. Ik zal u om en met Christus voeden en sterken. Dat werkt niet automatisch. Net zo mijn als de belofte van de doop automatisch werkt. Nee, die wil biddend vastgeklampt worden. De doop wil pleitgrond zijn, dag in dag uit. Het Heilig Avondmaal niet minder en niet anders. Pleitgrond. HEERE, ik ben zwak, ik word aangevallen en bedreigd. Ik zou vandaag het geloof kunnen kwijtraken als het van mij afhing. O HEERE gedenk Uw Heilig Avondmaal. Voed mij, sterk mij, houd mijn geestelijk leven in stand, houd het kruisdragen, het uitzien, het strijden, het zoeken, het verlangen, houdt U het gaande en staande. Want U hebt het beloofd! Elke dag terugvallen op het Heilig Avondmaal. Opdat de liefde vurig blijft. Het vuur blijft oplaaien.

Amen